

Kiss Tibor

ügyvéd, egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

Pillanatfelvétel a képmás védelméhez fűződő jog bírói gyakorlatáról

2. rész

Debreceni Jogi Műhely, 2017. évi (XIV. évfolyam) 3-4. szám (2017. december 30.)

DOI 10.24169/DJM/2017/3-4/4

A tanulmány 1. része Szikora Veronika, Török Éva (szerk.): Ünnepi tanulmányok Csécsy György 65. születésnapja tiszteletére, Debrecen, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2017. ISBN: 978-963-318-679-4 kötetben jelenik meg.

1. Adatvédelmi megközelítés

A polgári jogi aspektusok mellett a személyiségvédelemnek fontos megközelítési szempontját jelentik az adatvédelmi megoldások. Kérdésként merül fel, hogy azonos elvek mentén, azonos tartalmú rendelkezéseket találhatunk-e az adatvédelmi jogszabályokban, avagy a szabályozási tárgy különbsége miatt eltérő norma nehezíti a jogalkalmazást, s utóbbi esetben a szabályozás diszkrépanciája következtében milyen gyakorlati problémák merülnek fel. A helyes jogalkalmazást nehezíti továbbá, hogy az általános adatvédelmi szabályokon túlmenően, az egyes speciális területeken történő felvétel készítésre vonatkozóan külön jogszabályi rendelkezésekre kell tekintettel lenni. Az alábbiakban – áttekintő jelleggel – az általános szabályozást és az egyes speciális adatvédelmi rendelkezéseket vizsgáljuk, azoknak a polgári jogi szabályozáshoz való viszonyulása szempontjából.

Magyarország Alaptörvénye VI. cikkének második bekezdése szerint mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, mely jogok érvényesülését – a VI. cikk harmadik bekezdése szerint – sarkalatos törvénnyel létrehozott független hatóság ellenőrzi. A Ptk. a nevesített személyiségi jogok körében akként rendelkezik, hogy a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a személyes adatok védelméhez való jog megsértése.¹ Az Infotörvény 3. §-a meghatároz több olyan definíciót, amelyek a képmás védelméhez fűződő jog adatvédelmi aspektusai szempontjából relevánsak, így rögzíti az „érintett” fogalmát, mely jelent bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy – közvetlenül vagy közvetve – azonosítható természetes személyt,² míg a személyes adat az „érintettel” kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatokból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.³ A bírósági és az egyértelmű adatvédelmi hatósági gyakorlat szerint egy ember arca, képmása személyes adatnak minősül.⁴

A képfelvétel készítése, illetve az azzal végzett bármilyen művelet az Infotörvény szerinti adatkezelésnek minősül, mely alatt a törvény az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely műveletet vagy műveletek összességét érti, így különösen azok gyűjtését, felvételét, rögzítését, rendszerezését, tárolását, megváltoztatását, felhasználását, lekérdezését, továbbítását, nyilvánosságra hozatalát, összehangolását vagy összekapcsolását, zárolását, törlését és megsemmisítését, valamint az adat további

¹ 2013. évi V. törvény 2:43. § e) pont.

² Infotörvény 3. § (1) pont.

³ Infotörvény 3. § (2) bekezdés.

⁴ NAIH/2016/1527/2/V. számú határozat.

felhasználásának megakadályozását, külön nevesítve is a hang- vagy képfelvétel készítését, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők rögzítését.⁵

Az adatkezeléshez az érintett hozzájárulása szükséges, ugyanis az Infotörvény kimondja, hogy személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul vagy azt törvény, vagy törvény felhatalmazás alapján – az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli. A hozzájárulás az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adat – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.⁶ Ez alól egy kivételt enged a jogszabály, ugyanis személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna és a személyes adat kezelése az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges vagy az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll.

Az érintett hozzájárulását megadottnak kell tekinteni az érintett közszereplése során általa közölt vagy nyilvánosságra hozatalra általa átadott személyes adatok tekintetében, de kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg.⁷ Hangsúlyos az érintett előzetes tájékoztatása, mely szerint az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen kell tájékoztatni az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, hogy az érintett személyes adatait az adatkezelő a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekeinek érvényesítése céljából kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.⁸

Tipikus esetben egy adatkezelési tájékoztató készül, ugyanakkor lehetnek olyan esetek, amikor a tájékoztatás – mint például egy nyilvános rendezvényen történő fényképkészítés esetén – a rendezvény megkezdése előtt szóban vagy egy hirdetőfelületen történik, illetve ha honlapon teszik közzé az adott tájékoztatót.⁹ Az adatvédelmi hatóság álláspontja szerint egy iskolai rendezvényről készült felvétel is csak abban az esetben tehető közzé az iskola honlapján – tömegfelvétel kivételével –, ha az ábrázolt személyek (gyerekek esetén szülők) hozzájárulása rendelkezésre áll, nem elegendő, ha az iskola házirendje tartalmaz általános jelleggel olyan rendelkezést, hogy a rendezvényen való részvétellel az érintettek hozzájárulásukat adják a felvételek készítéséhez és annak iskolai honlapon való felhasználásához.¹⁰

A Ptk. rendelkezéseinek az Infotörvénnyel való összevetéséből megállapítható, hogy (i) a Ptk.-n alapuló hozzájárulás esetén nincs szükség előzetes tájékoztatásra, míg az Infotörvény szerinti hozzájárulás minden esetben megkívánja az előzetes, részletes tájékoztatást, (ii) a Ptk. szerint a nyilvános közéleti szereplés esetén a Ptk. alapján a felvétel készítéséhez és felhasználásához nincs szükség az érintett hozzájárulására, az Infotörvény szerint csak az érintett közszereplése során az általa közölt vagy nyilvánosságra hozatalra átadott személyes adat esetén kell a hozzájárulást megadottnak tekinteni, de nem automatikus a szabad felvételt készítés és felhasználási jog, továbbá (iii) sem a Ptk., sem az Infotörvény nem tartalmaz kifejezett rendelkezést arra nézve, hogy közérdek vagy jogos magánérdek esetén, így például bizonyítás céljából van-e lehetőség felvétel készítésre és felhasználásra, (iv) ugyanakkor a bírói gyakorlat a képfelvétel készítés, illetőleg felhasználás során alapvetően a Ptk. rendelkezéseiből indul ki, és az adatvédelmi aspektusokat nem vizsgálja,¹¹ noha az Infotörvény szigorú értelmezése alapján ezt minden esetben meg kellene tennie, (v) azokban az esetekben, amikor nem személyes adatról van szó, hanem közérdekből nyilvános adatról, melynél nem szükséges az adatkezeléshez az érintett hozzájárulása, egységes a bírósági, alkotmánybírósági és adatvédelmi hatósági gyakorlat, hangsúlyozva az engedély nélküli felvételt készítés és felhasználás

⁵ Infotörvény 3. § (10) pont.

⁶ Infotörvény 3. § (7) pont.

⁷ Infotörvény 6. § (7) és (8) bekezdés.

⁸ Infotörvény 20. § (2) bekezdés.

⁹ NAIH/2016/1527/2/V. számú határozat.

¹⁰ NAIH/2016/1527/2/V. számú határozat.

¹¹ Boronkai: i.m. 8.

lehetőségét.¹² A bizonyítékok felhasználásával kapcsolatosan az adatvédelmi hatóság hangsúlyozza, hogy az engedély nélkül készített felvételek büntetőeljárásban történő felhasználása jogszerű, de indokolt, hogy az elkövető megtalálása érdekében a sértettek a nyomozóhatósághoz forduljanak és ne saját maguk tegyék a felvételt közzé az interneten.¹³

Hasonló helyzettel állunk szemben e körben is, mint amikor a képmás védelméhez fűződő jog és a sajtószabadsághoz, szólásszabadsághoz fűződő jog egymáshoz való viszonya kapcsán eltérő gyakorlatot alakítottak ki a bíróságok (különösen a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria) és az Alkotmánybíróság. Az ottani vitában alkotmánybírósági határozatok, meghozott, majd hatályon kívül helyezett jogegységi határozat született, adatvédelmi körben azonban idáig még nem jutott el a jogalkalmazás. Ennek oka elsődlegesen az, hogy az alperesek részéről nem került sor igényérvényesítésre, alkotmányjogi panasz benyújtására, elsődlegesen annak következtében, hogy a bírósági ítéletek nem utalnak a jogviták eldöntése során adatvédelmi aspektusokra, a döntések kizárólag a Ptk. rendelkezései alapján születnek meg. Önmagában helyes megközelítés, hogy a bíróságok a személyiségi jogi perekben kizárólag a Ptk. rendelkezésein alapuló döntést hoznak, ugyanakkor ez a gyakorlat nyilvánvalóan ellentétes az Infotörvény rendelkezéseivel mindazon esetben, amikor az előzetes tájékoztatás nélküli hozzájárulás hiányzik. Indokolt, hogy a Ptk. és az Infotörvény azonos módon kezelje a fényképezés és felhasználás szabályait, azonos módon határozza meg a jogszerűségi feltételeit, könnyítve ezáltal is a jogalkalmazást.

Az élet számos területén találkozhatunk ugyanakkor azzal a jelenséggel, hogy életünket kamerák pásztázzák, legyen az egy utcai térfigyelő kamera, egy munkahelyen elhelyezett, vagy közúton működtetett kamera, vagy akár egy társasház védelme érdekében működő kamera rendszer, esetleg egy magánterületen elhelyezett kamera, melyek jogszerű alkalmazásához további speciális jogszabályi rendelkezésekre is tekintettel kell lenni. A továbbiakban néhány külön szabályozási területet tekintünk át.

1.1. Munkahelyen történő felvételek készítése

A Munka törvénykönyve (a továbbiakban: „Mt.”¹⁴) speciális szabályokat tartalmaz a munkavállalók személyiségi joga védelme érdekében, valamint a munkavállaló ellenőrzésére szolgáló technikai eszközök alkalmazásával összefüggésben, általános jelleggel rögzítve, hogy a munkavállaló és a munkáltató személyiségi jogainak a védelmére a Ptk. rendelkezései az irányadók alapvetően, a munkavállaló személyiségi joga akkor korlátozható, ha (i) a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és (ii) a cél elérésével arányos, a munkavállaló a személyiségi jogáról általános jelleggel nem mondhat le, továbbá a személyiségi jogáról rendelkező jognyilatkozatot a munkavállaló érvényesen csak írásban tehet.¹⁵

Az Mt. szerint ugyanakkor a munkáltató köteles a munkavállalót tájékoztatni személyes adatainak kezeléséről.¹⁶ A munkáltató a munkavállalót csak a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizheti oly módon, hogy az ellenőrzés és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével. A munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető. A munkáltató előzetesen tájékoztatni köteles a munkavállalót azoknak a technikai eszközöknek az alkalmazásáról, amelyek a munkavállaló ellenőrzésére szolgálnak.¹⁷ Az adatvédelmi hatóság hangsúlyozza, hogy az Mt. rendelkezései önmagukban nem adnak felhatalmazást az elektronikus megfigyelő rendszerek üzemeltetésére, azaz kamerákat a munkavállalók és az általuk végzett tevékenység megfigyelésére nem lehet működtetni. Mindenképpen tilos kamerát elhelyezni olyan helyiségben, ahol a megfigyelés az emberi

¹² A nyilvános helyi önkormányzati üléseken történő kép- és hangfelvétel készítéshez való jogra vonatkozó NAIH-4311-5/2012/V. számú határozat.

¹³ NAIH/2015/4450/2/V. számú határozat.

¹⁴ 2012. évi I. törvény.

¹⁵ Mt. 9. §.

¹⁶ Mt. 10. § (2) bekezdés.

¹⁷ Mt. 11. §.

méltóságot sértheti, így különösen öltözőkben, zuhanyzóknak, illemhelyiségekben vagy orvosi szobákban, illetőleg olyan helyiségekben, ahol a munkavállalók munkaközi pihenőjének eltöltése történik.¹⁸

Alkalmazandó továbbá a munkahelyen a termelőüzemben, technológiához tartozó berendezések biztonságának figyelemmel kísérése céljából történő felvétel készítésre a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: „Szvtv.”), melynek 30. szakasza szerint elektronikus megfigyelőrendszer működése útján kép- és hangfelvételt a vagyonőr a kötelezettség meghatározó szerződés keretei között, a szerződésből fakadó kötelezettségei teljesítése céljából az Infotörvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, illetve az Szvtv.-ben rögzített korlátozó rendelkezések betartásával készíthet, illetőleg kezelhet azzal, hogy a vagyonőr ilyen megfigyelő rendszert kizárólag magánterületen, illetőleg magánterületnek a közönség számára nyilvános részén alkalmazhat, ha ehhez a természetes személy kifejezetten hozzájárul. A hozzájárulás ráutaló magatartással is megadható, ilyennek minősül, ha az ott tartózkodó személy a magánterület közönség számára nyilvános részén helyezett ismertetése ellenére a területre bemegy. Rögzíti azonban az Szvtv., hogy az elektronikus megfigyelő rendszer nem alkalmazható olyan helyen, ahol az emberi méltóságot sértheti a megfigyelés, így különösen öltözőben, próbafülkében, mosdóban, illemhelyen, kórházi szobákban és szociális intézmény lakóhelyiségében.

Az Szvtv. 31. §-a azt is meghatározza, hogy mely feltételek mellett lehet elektronikus megfigyelőrendszert működtetni, így (i) az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme, veszélyes anyagok őrzése, az üzleti, fizetési, bank- és értékpapír titok védelme, valamint vagyonvédelem érdekében, (ii) ha a megbízás teljesítése során fennálló körülmények valószínűsítik, hogy a jogsértések észlelése, az elkövető tettenérése, illetve e jogsértő cselekmények megelőzése, azok bizonyítása más módszerrel nem érhető el, (iii) továbbá ha e technikai eszközök alkalmazása elengedhetetlenül szükséges mértékű és (iv) az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával nem jár.

Főszabály szerint tehát munkavállaló munkahelyi viselkedésének megfigyelése céljából nem helyezhető el kamera olyan helyiségekben, ahol állandó munkavégzés folyik, azaz irodákban, munkahelyiségekben, kivéve, ha a munkavállaló élet és testi épségének védelme céljából ez szükséges és a veszély ténylegesen fennáll és közvetlen. Különösen raktárakban, azokhoz vezető folyosókon működtethető kamera, más területeken pedig – vagyonvédelmi célból – olyan időben, amikor senki nem tartózkodhat ott.¹⁹ A rögzített felvételeket kizárólag az Szvtv. szerinti vagyonőr ismerheti meg, ő minősül adatkezelőnek.²⁰ Más személyek a kamerák rögzített képét csak az érintett hozzájárulásával ismerhetik meg. A rögzített felvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított 3 munkanap elteltével meg kell semmisíteni, illetőleg törölni kell, illetve legfeljebb 30 nap elteltével akkor, ha a rögzítésre a jogszabályban meghatározott célból kerül sor.²¹ Lehetőség van továbbá arra, hogy felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított 60 nap elteltével kerüljön megsemmisítésre, illetőleg törlésre a felvétel, ha a rögzítés célja különböző befektetési pénzügyi szolgáltatást nyújtó tevékenységgel van összefüggésben.²² Ezen esetekben felhasználásnak minősül a rögzített felvétel bírósági vagy más hatósági eljárásban bizonyítékként történő felhasználása.

Az adatvédelmi hatóság különös hangsúlyt fektet arra, hogy az elektronikus megfigyelő rendszerek alkalmazásáról az érintett munkavállalók megfelelő részletes tájékoztatást kapjanak.²³ Egyértelmű a hatósági gyakorlat abban a kérdésben is, hogy a munkavállalóról felvétel készítése, illetve annak felhasználása (például munkáltatói honlapon való közzététele) minden esetben a munkavállaló kifejezett hozzájárulásához kötött, tekintettel arra, hogy az Mt. nem ír elő a munkáltató részére a fényképet is tartalmazó nyilvántartás-vezetési kötelezettséget. A felvétel készítés, illetve felhasználás ilyenkor is csak

¹⁸ NAIH/2016/1083/3/V. számú határozat.

¹⁹ NAIH-4384-2/2012/V. számú határozat.

²⁰ Szvtv. 30. § (1) bekezdés és 31. § (7) bekezdés.

²¹ Szvtv. 31. § (2) és (3) bekezdés.

²² Szvtv. 31. § (4) bekezdés.

²³ NAIH/2016/1185/2/V. számú határozat.

célhoz kötöten történhet.²⁴

Más a helyzet abban az esetben, ha a közfeladatot ellátó személyről történik felvételt készítés, ugyanis ez esetben – mint az Infotörvény 26. szakasz a (2) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános adat – a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthető a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban rögzített konjunktív feltételek fennállta esetén (a fénykép tömegfelvételnek minősül, nyilvános helyen készült, az érintettre nézve nem sértő, őt tárgyilagosan mutatja be, a nyilvánosságra hozatal közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik, a nyilvánosságra hozatal a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatáshoz kötődik), vagyis a közterület felügyelőt ábrázoló képfelvétel nyilvánosságra hozható.²⁵

1.2. Közterületi térfigyelő rendszer

A közterületet figyelő kamera rendszert egyrészt a rendőrség, másrészt a közterület-felügyelet üzemeltethet, de például a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény erre nem ad lehetőséget a polgárőrök számára. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: „Rtv.”) szerint a rendőrség közterületen, ahol a közbiztonsági, bűnmegelőzési, illetve bűnüldözési célból igazolhatóan szükséges, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon képfelvévőt helyezhet el és felvételt készíthet.²⁶ A képfelvévő szükségességéről, a közterület kijelöléséről, a rendőrség előterjesztéséről az illetékes települési önkormányzat dönt. A képfelvévő által megfigyelt területre belépő személyek tájékoztatását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést kell elhelyezni a képfelvévők elhelyezéséről, az adatkezelés tényéről.²⁷

A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: „Ktftv.”) rendelkezései a közterület-felügyeletet is feljogosítják arra, hogy közterületen közbiztonsági, illetőleg bűnmegelőzési célból bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon képfelvévőt helyezzen el és felvételt készítsen. Ez esetben a felügyelet előterjesztésére a képviselő testület dönt a megfigyelt közterület kihelyezéséről és a képfelvévő elhelyezéséről, melyről tájékoztatja a rendőrséget és az adatokat a felügyeletet működtető önkormányzat polgármesteri hivatalának honlapján közzéteszi.²⁸ A képfelvévő által megfigyelt területre belépő személyek tájékoztatását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést kell elhelyezni a képfelvévők elhelyezéséről és az adatkezelés tényéről.²⁹ A felügyelet azonban a felvételeket – a rögzítést követő 30, illetőleg 80 nap elteltével – köteles törölni.³⁰

Abból következően, hogy kizárólag a rendőrség és a közterület-felügyelet helyezhet el közterületen felvételt készítő kamerákat, arra nincs lehetőség, hogy valaki egy közterületen, parkolóban álló saját autóját kamerával figyelje meg, ugyanis a megfigyelés kizárólag magánterületen történhet, az ilyen típusú megfigyelés azonban kiterjed közterületre is, az ilyen kamerás megfigyelés ezért jogellenes.³¹ Bizonyos feltételek mellett azonban arra lehetőség van, hogy a gépjármű műszerfalára, a szélvédő mögé olyan kamerát helyezzen be valaki, amely alkalmas a közúton (s így ezáltal közterületen) történtek megfigyelésére és rögzítésére, amely minősülhet az Infotörvény 2. §-a (4) bekezdése szerinti saját személyes célt szolgáló adatkezelésnek, mely esetben nem kell alkalmazni az Infotörvény rendelkezéseit. Erre azonban csak akkor van lehetőség, ha az adatkezelés a teljes időszakban megfelel a saját személyes célnak, azaz az alábbi követelmények teljesülnek: (i) a kamerát magánszemély üzemelteti, (ii) saját személyes célok nem

²⁴ NAIH/2016/2695/2/V. számú határozat.

²⁵ NAIH/2015/6823/V. számú határozat.

²⁶ Rtv. 42. § (2) bekezdés.

²⁷ Rtv. 42. § (3) és (4) bekezdés.

²⁸ Ktftv. 7. § (4) bekezdés.

²⁹ Ktftv. 7. § (5) bekezdés.

³⁰ Ktftv. 7. § (7) bekezdés.

³¹ NAIH/2015/7001/2/V. számú határozat.

indokolthatják a kimagaslóan jó minőségű, folytonos mozgást rögzítő felvételek készítését, (iii) 5 munkanapig lehet megőrizni a készített felvételeket, (iv) a tárolásnál biztosítani kell, hogy harmadik személy azokhoz ne férhessen hozzá, (v) a nyilvánosságra hozatalra alkalmazni kell az Infotörvény rendelkezéseit.³²

1.3. Tömegközlekedési eszközök kamerákkal történő felszerelése

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: „Szsztv.”) ugyancsak lehetőséget biztosít kép- és hangfelvételt rögzítő kameráknak az elhelyezésére helyi tömegközlekedési eszközökön, kimondja ugyanis, hogy a vasút-, trolibusz-, autóbusz- és közösségi kerék-párállomáson a közforgalom számára nyitva álló helyen, a jegy- és bérletértékesítő berendezéseken, a megállóhelyeken, kikötőkben, valamint a személyszállító vasúti járművek, trolibuszok, az autóbuszok és a hajók, kompok belterében, a vasút-, trolibusz-, autóbusz- és közösségi kerékpárállomáson és megállóhelyen található berendezések, a személyszállító vasúti járművek, trolibusz, autóbusz, közösségi kerékpáros rendszer eszközei, a jegy- és bérletértékesítő berendezések és a hajók, kompok, továbbá az utasok életének, személyének, testi épségének és vagyontárgyak védelme céljából az Infotörvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, továbbá az Szsztv.-ben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával a szolgáltató, a közlekedésszervező, valamint a vasút-, trolibusz-, autóbusz-, közösségi kerékpár- és hajóállomás vagy megállóhely kikötő üzemeltetője jogosult elektronikus biztonságtechnikai rendszeren keresztül megfigyelést folytatni és a megfigyelés során kép- és hangfelvételt készíteni, valamint a felvételt kezelni.³³ Érdekes módon a szabályozásból a villamosra történő utalás kimaradt, ami nyilvánvaló jogalkotói hiányosság. Az üzemeltető ugyanakkor köteles figyelemfelhívó jelzést és ismertetést elhelyezni az általa folytatott megfigyelés, illetőleg a rögzített személyes adatokat tartalmazó kép készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, időtartamáról, az üzemeltető személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, valamint az Infotörvény szerint az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezésekről.³⁴ Nem alkalmazható ugyanakkor elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sérti, így különösen, mosdóban, illemhelyen.³⁵ Felhasználás hiányában a rögzítéstől számított 16. napon a felvételt meg kell semmisíteni vagy törölni kell. Ugyanakkor felhasználásnak minősül a felvétel bírósági, hatósági eljárásban bizonyítékként történő felhasználásra, vagy bíróság, hatóság részére ilyen eljárás során való benyújtása.³⁶ Arra viszont nincs lehetőség, hogy a közterület-felügyelet tömegközlekedési eszközre megfigyelőrendszert telepítsen, ugyanis erre a Kftv. csak közterületen ad lehetőséget a felügyelet részére.³⁷

1.4. Társasházi megfigyelés

A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: „Tbtv.”) 25. §-a (1) bekezdése szerint a közös tulajdonban álló épületrészek, helyiségek és terület megfigyelését szolgáló, zártrendszerű műszaki megoldással kiépített elektronikus megfigyelőrendszer (kamerarendszer) létesítéséről és üzemeltetéséről a közgyűlés az összes tulajdoni hányad szerinti legalább kétharmados többségével rendelkező tulajdonostársak igenlő szavazatával dönthet, mely esetben a szervezeti-működési szabályzatnak tartalmaznia kell a kamerarendszer üzemeltetéséhez szükséges – az Infotörvény rendelkezéseivel összhangban megállapított – adatkezelési szabályokat. A kamerarendszer üzemeltetője a vagyonőr lehet,

³² NAIH-1368/2013/V. számú határozat, NAIH-386/2014/V., NAIH-429/2014/V. és NAIH-590/2014/V. számú határozat.

³³ Szsztv. 8. § (1) bekezdés.

³⁴ Szsztv. 8. § (2) bekezdés.

³⁵ Szsztv. 8. § (3) bekezdés.

³⁶ Szsztv. 8. § (4) bekezdés.

³⁷ Kftv. 7. § (3) bekezdés és NAIH/2016/3801/2/V. számú határozat.

akivel a közös képviselő vagy az intézőbizottság köt írásbeli szerződést.³⁸ A közgyűlési határozat alapján létesített kamerarendszer akkor üzemeltethető, ha megfelel a törvényi feltételeknek, azaz (i) kizárólag az emberi élet, testi épség, a személyes szabadság védelmét, jogsértő cselekmények megelőzését és bizonyítását, valamint a közös tulajdonban álló vagyron védelmét szolgálja, (ii) fennálló körülmények valószínűsítik, hogy a jogvédelem más módszerrel, mint a felvétel felhasználással nem érhető el, (iii) a cél eléréséhez elengedhetetlenül szükséges mértékig terjed az alkalmazása és nem jár az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával.³⁹

A felvételeket a rögzítést követő 15 napig kell tárolni, utána haladéktalanul törölni kell.⁴⁰ A kamerarendszer által rögzített felvételekhez kizárólag a rendszer üzemeltetője férhet hozzá, de akinek jogát vagy jogos érdekét a kamerarendszer által rögzített felvétel érinti, a rögzítéstől számított 15 napon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti az üzemeltetőt, hogy ne semmisítse meg, vagy ne törölje azt és ilyen esetben bíróság vagy más hatóság megkeresésére a rögzített felvételt haladéktalanul meg kell küldeni. Fontos megkötés, hogy a kamerarendszer nem irányulhat a külön tulajdonban álló lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség bejáratára vagy más nyílászárójára akkor sem, ha a közös tulajdonban álló épületen, épületrészen vagy területen van elhelyezve, továbbá a kamerarendszer nem helyezhető el a közös tulajdonban álló és a tulajdonostársak közös használatában álló olyan helyiségben sem, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti (például öltöző, illemhely).⁴¹ A kamerarendszerrel felszerelt épületbe, épületrészbe, a kamerák által megfigyelt területre belépni, ott tartózkodni szándékozó személyek figyelmét jól látható helyen, jól olvashatóan, a megfelelő tájékoztatásra alkalmas módon fel kell hívni az elektronikus megfigyelő rendszer alkalmazásának tényére.⁴² A hozzájárulás ráutaló magatartással is megadható. Ilyennek minősül, ha az ott tartózkodó természetes személy az elhelyezett ismertetés ellenére a kamerával megfigyelt területre bemegy.⁴³

Az ismertetett szabályok alapján megállapítható, hogy valamennyi speciális rendelkezés összhangban van az Infotörvény rendelkezéseivel, és az adott területre vonatkozó további speciális, a személyiségi jogokat védő, garanciális szabályokat tartalmaz. Ezek tehát olyan törvényben előírt adatkezelések, amelyek esetén a személy és vagyonbiztonsági szempontokat helyezi a jogalkotó – megfelelő garanciák mellett – a személyhez fűződő jogok védelme elé, de az emberi méltósághoz való jog maximális védelmének biztosításával. A mai társadalmi, gazdasági viszonyok közepette ezen törvényi előírások indokoltnak tekinthetők.

2. Eljárásjogi rendelkezések

A képmás védelméhez fűződő jogok kapcsán nemcsak Ptk.-ban és Infotörvényben, valamint egyéb jogszabályokban rögzített anyagi jogi rendelkezések, hanem további eljárási rendelkezések is szolgálják az érintett (ábrázolt) személyek képmás védelméhez fűződő jogát. E körben a Polgári Perrendtartás XXI/A. fejezetét kell első helyen említeni, amelyet a jogalkotó a 2015. évi XI. törvénnyel iktatott be a Polgári Perrendtartásba.

Elsődlegesen az a kérdés merül fel, hogy szükséges-e kiemelni és különleges eljárásként szabályozni a képmás és hangfelvételhez fűződő jogok védelmével kapcsolatos peres eljárásokat. A törvény indokolása e körben arra utal, hogy a kommunikáció és az információtechnológia fokozatos fejlődése révén jellemzően a képmás és hangfelvétellel történő visszaélés vált gyakoribbá, mely miatt a gyors, hatékony és átlátható

³⁸ Thtv. 25. § (2) bekezdés.

³⁹ Thtv. 25. § (3) bekezdés.

⁴⁰ Thtv. 25. § (5) bekezdés.

⁴¹ Thtv. 25. § (4) bekezdés.

⁴² Thtv. 25. § (10) bekezdés.

⁴³ NAIH/2016/V. számú határozat.

fellépés lehetőségét biztosító eljárási rend kidolgozása szükséges.⁴⁴ Álláspontunk szerint azonban a képmás és hangfelvételhez fűződő jogokkal kapcsolatos jogsértés sem gyakoribb, mint más személyiségi jog megsértése, ráadásul a jogsértések nem csak online környezetben történhetnek meg, ezért nem tartjuk indokoltnak az új törvényi szabályozás bevezetését. A szabályozás mintája a sajtó-helyreigazítási eljárásokra vonatkozó törvényi passzusok voltak, ugyanakkor még a sajtó-helyreigazítási eljárás csak a különböző médiatartalmakban megjelenő valótlan tartalmú, vagy a valóságot hamis színben feltüntető közlés esetén alkalmazható, addig a képmás védelméhez fűződő jog megsértése megtörténhet a sajtó terepén kívül is.⁴⁵ Egyetértünk azon állásponttal, mely szerint egyáltalán nem indokolt jogilag megkülönböztetést tenni egyes személyiségi jogok között és kiemelni a képmás és hangfelvétel védelméhez fűződő jogot, ráadásul úgy, hogy a jogalkotást nem előzte meg hatásvizsgálat.⁴⁶ A sajtó-helyreigazítási perekre vonatkozó szabályozás automatikus mintaként történt felhasználása is komoly problémákat vet fel, ugyanis a két jogérvényesítési mód abban is különbözik egymástól, hogy eltérő jogkövetkezmények alkalmazására kerülhet sor, míg ugyanis sajtó-helyreigazítási per esetén egy helyreigazító közlemény közzétételére nincs lehetőség, addig a képmás-per nyertese a klasszikus, a személyiségi jogi jogsértés objektív jogkövetkezményei alkalmazását kérheti, de a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedése, valamint kártérítési és sérelemdíjra vonatkozó rendelkezések ebben az eljárásban már nem érvényesíthetők.

Nem szolgálja továbbá a gyakorlati tapasztalatok szerint a gyors és hatékony jogvédelmet önmagában az eljárási határidők rögzítése, mert egy sajtó-helyreigazítási perben is eltelhet a cikk megjelenésétől számítottan 6-9 hónap, mire jogerős másodfokú ítélet születik. Ehelyett indokoltabb lehetne az általános személyiségi jogi per keretei között a már bevált jogintézmény, az ideiglenes intézkedés alkalmazása.⁴⁷ A törvény kifejezetten utal arra, hogy amennyiben az érintett nem kíván élni a speciális perindítás adta lehetőséggel, úgy az általános szabályok szerint indíthat pert a személyiségi joga védelme érdekében.⁴⁸ Tehát ha a sérelmet szenvedett személy elmulasztja a különleges per megindítására szabott törvényi határidőt, úgy az általános szabályok szerinti perindítás lehetősége továbbra is adott számára.

Arra is figyelemmel, hogy a képmás-perben csak objektív szankciók alkalmazására van lehetőség és a sérelemdíj, kártérítés, illetőleg jogsértéssel elért gazdagodás átengedése iránti igény csak külön perben érvényesíthető, azaz a képmás-per mint speciális pertípus csak korlátozott jogvédelmet jelent, ugyanakkor a perek számát indokolatlanul megsokszorozza, nem szolgálja a pergazdaságossági szempontokat az, ha ugyanazon tényállás alapján különböző perekben kell a bíróságoknak állást foglalniuk, ráadásul indokolatlanul írja elő a perrendtartás a kötelező jogi képviselőt is, ugyanis más személyiségi jogi perekben és a sajtó-helyreigazítási perben sincs kötelező jogi képviselő.⁴⁹ Ezeket a pereket a jogalkotó a törvényszék hatáskörébe utalta,⁵⁰ míg az általános személyiségi jogi per, melyben csak sérelemdíj vagy kártérítés iránti igényt érvényesít a felperes és annak mértéke a 30 millió forintot nem haladja meg, járásbírói hatáskörbe tartozik. Külön problémát jelenthet az, ha a speciális képmás-per és az általános személyiségi jogvédelmi per egyszerre kerül megindításra, ugyanis ezekben azonos ténykérdéseket vizsgál a bíróság. Felmerülhet ilyenkor a perfüggőség kérdése, vagyis az, hogy fel kell-e függeszteni az általános szabályok szerint folyó pert a speciális képmásper jogerős befejezéséig. A két per egyesítését azonban a jogszabály kizárja.⁵¹

A jogalkotó – hasonlóan a sajtó-helyreigazítási eljáráshoz – két szakaszból álló eljárást szabályoz. Az eljárás első szakaszában a sérelmet szenvedett fél, azaz akiről hozzájárulása nélkül képmás vagy hangfelvétel készül, illetőleg kerül felhasználásra, a készítésről, illetve a felhasználásról történt tudomásszerzéstől számított 30 napon belül írásban kérheti a készítőtől, illetőleg a felhasználótól a jogsértés abbahagyását,

⁴⁴ 2015. évi XI. törvény indokolása.

⁴⁵ A Polgári Perrendtartás magyarázata, Budapest, Opten Kiadó Kft. (2015) 522.

⁴⁶ Rainer Lilla: A képmás-per, avagy gondolatok egy Pp. módosítás margójára, Miskolci Jogi Szemle, 2015/1., 114-115.

⁴⁷ Rainer: i.m. 119.

⁴⁸ Pp. 346/F. §.

⁴⁹ Pp. 53/A. §.

⁵⁰ Pp. 23. § (1) bekezdés i) pont.

⁵¹ Pp. 346/B. § (2) bekezdés.

elégítétel adását saját költségén megfelelő nyilvánosság biztosítása útján, és a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását. A gyakorlatban a tudomásszerzés bizonyítása nehézkes, ráadásul a készítés, illetőleg felhasználás időpontjától számított 6 hónap eltelté után már ilyen kérelem előterjesztésének sincs helye. A készítő, illetőleg felhasználó a kérelmet megtagadhatja ugyanis abban az esetben, ha az határidőn túl, a szubjektív 30 napos vagy az objektív 6 hónapos határidő letelte után került előterjesztésre. Megjegyzendő, hogy a hat hónapos határidő túl hosszú, az nem szolgálja a gyors jogérvényesítési célt. Ezen túlmenően azonban csak akkor lehet a kérelem teljesítését megtagadni, ha a kérelemben előadottak valósága nyomban megcáfolható.⁵² Ez a sajtó-helyreigazítási perből átvett kifejezés ebben a vonatkozásban nehezen értelmezhető, ugyanis ez esetben nem a valóságtartalomra vonatkozó bizonyítás merülhet fel, hanem legfeljebb arra utalhat a készítő, illetőleg felhasználó, hogy az érintett személytől származó engedélye vagy törvényen alapuló felhatalmazása volt a felvétel készítéséhez, illetőleg felhasználásához. Amennyiben a készítés és felhasználás időpontja, illetőleg a készítő és a felhasználó személye eltér egymástól, úgy előfordulhatnak olyan esetek, hogy külön-külön kell az igényt érvényesíteni, mely ugyancsak – az önkéntes teljesítés hiányában – a perek megtöbbszörözéséhez vezet. Az igényt érvényesítőnek ráadásul meg kell jelölnie a kérelmében azt, hogy hány napon belül kéri a teljesítést, aminek kapcsán csak a határidő megjelölésére utal a törvény, de azt az igényérvényesítő félre bízza, hogy hány napot kíván adni a teljesítésre a felvétel készítőjének, illetve felhasználójának.⁵³ Amennyiben az igényérvényesítő fél által adott határidő eredménytelenül telt el, a teljesítésre rendelkezésre álló határidő utolsó napjától számított 15 nap alatt kell megindítani a pert, mely perben fél lehet azon természetes személy is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége.⁵⁴

A keresetlevélben – az igényérvényesítő levélben foglaltakon túlmenően – a jogsértés bíróság általi megállapítása, illetőleg a további jogsértéstől való eltiltás iránti kérelem is előterjeszhető, ahol ugyanakkor határozottan meg kell jelölni, hogy mely szankció alkalmazását kéri a felperes, illetőleg igazolni kell, hogy a felperes a sérelem orvoslása iránti kérelmet a törvényes határidőn belül előterjesztette. Csatolni kell továbbá a keresetlevélhez a képmást, illetőleg hangfelvételt, felhasználás esetén a megjelenési formától függő okirati bizonyítékot.⁵⁵

A gyors eljárást szolgálja számtalan eljárásjogi rendelkezés, így az, hogy a bíróság a perben soron kívül jár el, az első tárgyalást a keresetlevél benyújtásától számított nyolcadik napra kell kitűzni, a tárgyalást elhalasztani legfeljebb nyolc napra csak akkor lehet, ha azt valamelyik fél kéri és valószínűsíti az általa feljárnlott bizonyítás eredményességét. A másodfokú bíróság a fellebbezésnek legkésőbb az iratok beérkezésétől számított 8 napon belül köteles tárgyalni, a perben igazolásnak, viszontkeresetnek és szünetelésnek nincs helye, az ítélet ellen perújításnak nincs helye.⁵⁶ A gyakorlatban a képmás, illetőleg hangfelvétel elkészítésével, annak felhasználásával, illetőleg különösen annak jogszerű voltával kapcsolatosan komoly bizonyítási nehézségek merülhetnek fel, ezért a rövid határidők közepette nehéz a mindenre kiterjedő, alapos bizonyítás lefolytatása, amely a felek, így különösen a készítéshez, illetve felhasználáshoz történő felperesi hozzájárulást, illetve törvényen alapuló felhatalmazást bizonyítani köteles alperes helyzetét érinti hátrányosan. Mivel a bizonyítás felvételére csak olyan bizonyítékokra vonatkozóan van lehetőség, amelyek a tárgyaláson rendelkezésre állnak, vagy amelyeket a felek feljárnlanak,⁵⁷ illetve csak az objektív jogkövetkezmények alkalmazása körében lehet még bizonyítást lefolytatni, a bizonyítás korlátozott volta semmiképpen nem helyeselhető.

Sajnálatos módon az új Polgári Perrendtartás⁵⁸ is fenntartja a jelenlegi szabályozást, ráadásul majdnem azonos tartalommal, az egyes személyiségi jogok érvényesítése iránt indított perek között elhelyezve a képmáshoz és a hangfelvétellel való jog érvényesítése iránt indított pert, az ilyen típusú perek közös

⁵² Pp. 346/A. §.

⁵³ Pp.346/B. § (1) bekezdés.

⁵⁴ Pp. 346/B. § (3) bekezdés.

⁵⁵ Pp. 346/B. § (4) bekezdés.

⁵⁶ Pp. 346/D. § és 346/E. §.

⁵⁷ Pp. 346/D. § (2) bekezdés.

⁵⁸ 2016. évi CXXX. törvény.

szabályai, valamint a sajtó-helyreigazítás iránt indított pert követően, a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti perre vonatkozó szabályokat megelőzően. A közös szabályok között ugyanakkor kimondja a törvény, hogy a Polgári Perrendtartás rendelkezéseit a speciális pertípusban meghatározott eltérésekkel alkalmazni kell. Sajátos szabályozás technikai megoldást jelent, továbbá, hogy a képmás és hangfelvételhez való jog érvényesítése iránt indított perre egyebekben a sajtó-helyreigazítás iránt indított perre vonatkozó rendelkezéseket is alkalmazni kell (az illetékességre vonatkozó szabály és speciális bizonyítási szabályok kivételével).⁵⁹ A jelenleg hatályos szabályokhoz képest eltérés az, hogy a képmás, illetve hangfelvétel készítésének, illetőleg felhasználásának időpontjától számított nem 6, hanem 3 hónap eltelté után már a sérelem orvoslása iránti kérelem előterjesztésének nincs helye.⁶⁰ A határidőben előterjesztett kérelem teljesítését a felvétel készítője, illetőleg felhasználója nemcsak a jelenlegi szabályok szerinti esetben, azaz, ha a kérelemben előadottak valóságban nyomban megcáfolható, tagadhatja meg, hanem akkor is, ha azt nem az arra jogosult kérte, vagy a kérelem nem tartalmazza a törvényben előírt kötelező kellékeket, így a felvétel megjelölését, a felhasználás idejét és módját, a tudomásszerzés időpontját, valamint a jogsértőtől követelt szankciót. A kérelem teljesítése, illetve elmulasztása esetén a kereset 15 napon belüli megindításának van helye azzal, hogy a keresetlevélnek a 15 napos határidőn belül meg is kell érkeznie a bírósághoz.⁶¹ Fenntartja továbbá az új szabályozás is a korlátozott bizonyítási szabályt, pontosan rögzítve a felperesre, illetve az alperesre háruló bizonyítási terhet, de indokoltan mellőzve a speciális szabályok körében azon jelenleg élő rendelkezést, mely szerint a tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

3. Összegzés

A jelen írásban kifejtettek summázataként elmondható, hogy a képmás védelméhez fűződő jog anyagi jogi szabályai egy kiszámítható és többé kevésbé egységesnek mondható jogalkalmazást tesznek lehetővé oly módon, hogy a jogfejlesztő joggyakorlat a jelenlegi társadalmi-gazdasági viszonyok és technikai szint mellett felmerülő vitás esetek kezelésére is alkalmas. Az üdvözlendő, hogy a judikátúra első sorban a polgári jogi aspektusokra helyezi a hangsúlyt a jogviták megoldása során, háttérbe szorítva az alkotmányjogi, illetve adatvédelmi jogi megközelítéseket, utóbbiak kapcsán az emberi méltóság védelmének hangsúlyos szerepe üdvözlendő. Az adatvédelmi szabályoknak a polgári jogi rendelkezésekkel való kapcsolatát rendező törvényi szabályozás azonban indokolt. A képmás perek, mint különleges pertípus bevezetését és fenntartását ésszerű indok nem támasztja alá, e körben is elegendő lenne az általános szabályok alkalmazása. Mivel az új Polgári Perrendtartás is fenntartja ezen különleges pertípust, csak abban bízhatunk, hogy a szabályozás ellentmondásain a bírói gyakorlat úrrá tud lenni. Úgy ítéljük meg, hogy az a pillanatfelvétel, amit a képmás védelméhez fűződő jogra vonatkozó szabályozás és bírói gyakorlat kapcsán áttekintő jelleggel bemutattunk egyben szemléletes pillanatfelvétel mindennapi életünk egyik fontos szegmenséről is.

Momentbild über die Judikatur des Rechts am eigenen Bild 2. Teil – Zusammenfassung

Die Persönlichkeitsrechte, insbesondere das Recht am eigenen Bild stehen in den letzten Jahrzehnten im Fokus der Rechtsliteratur und der Judikatur. In unserer digitalisierten Welt ist die Möglichkeit des Missbrauchs von Fotos und mit dem Bildnis der Menschen bedeutend gewachsen, die Privatsphäre ist in Gefahr. Das Aussehen der Menschen – dessen Teil auch das Bildnis ist – ist die erstmalige Form der Erscheinung der Unterscheidung der Menschen in der Gesellschaft. Der Missbrauch mit dem Recht an eigenen Bild hat verschiedene Manifestationen: die Herstellung der Aufnahmen ohne Genehmigung, die Veröffentlichung und andere Verwendung der Fotos, die Modifizierungen der Aufnahmen ohne

⁵⁹ 2016. évi CXXX. törvény 504. §.

⁶⁰ 2016. évi CXXX. törvény 502. § (2) bekezdés.

⁶¹ Wopera Zsuzsa (szerk.): A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény magyarázata, Budapest, Wolters Kluwer (2017) 585.

Genehmigung, weiterhin die Übergabe der Aufnahmen an andere Personen und das Abspielen der Aufnahmen.

Gemäß den Regelungen des Bürgerlichen Gesetzbuches ist zur Anfertigung und Verwendung eines Bildes oder einer Tonaufnahme die Zustimmung der betroffenen Personen erforderlich. Eine Ausnahme davon bilden die Massenaufnahmen und die Aufnahmen von Auftritten im öffentlichen Leben. Das neue BGB (Gesetz Nr. V. von 2013) hat die vorherige Judikatur in den Text des Gesetzes eingebaut, und betont, dass nicht nur zur Anfertigung, sondern auch zur Verwendung eines Bildes die Zustimmung der betroffenen Personen erforderlich ist.

Grundlegend ist die Aufgabe der Judikatur die Bestimmung der Grenzen der rechtmäßigen und die unrechtmäßigen Anfertigung und Verwendung der Aufnahmen. Die Rechtspraxis hat ausgearbeitet, was man unter Bildnis versteht, was die Voraussetzungen der Zustimmung zur Anfertigung eines Bildes sind, welche die Formen der Zustimmung sind, was man unter Massenaufnahmen versteht, und wann man über Aufnahmen von Auftritten im öffentlichen Leben sprechen kann.

Dieses Schreiben bietet ein umfassendes Bild über das Recht und die Judikatur am eigenen Bild, detailliert und analysiert die Rechtsverletzungen dieses Rechtes und die Sanktionen der Verletzungen, und gibt einen Überblick der anderen Aspekte dieses Rechtes, insbesondere präsentiert es die Fragen der Anfertigung der Tonaufnahmen bei Zivil- und Strafgerichtsverhandlungen, die Vorschriften des Datenschutzgesetzes, und die Praxis der Beobachtung mit Kamera.

Der erste Teil dieses Schreibens wurde im Erinnerungsbuch für den 65. Geburtstag von Herrn Prof György Csécsy veröffentlicht und in dem zweiten Teil des genannten Schreibens stehen die Fragen des Datenschutzes im Fokus gemäß der Regelungen des Info-Gesetzes (Gesetz Nr. CXIII von 2011), und das Problem der Anfertigung der Tonaufnahmen an Arbeitsplätzen, an öffentlichen Plätzen, in den Massenverkehrsmitteln und in den Gesellschaftshäusern werden vom Urheber ebenso geprüft. Der zweite Teil des Artikels beschäftigt sich mit den speziellen Regelungen der Zivilprozessordnung, und macht die wirksamen Normen des Abschnitts von XXI/A der Zivilprozessordnung (Gesetz Nr. III. von 1952), die Anomalien der Bildnis-Verfahren bekannt, auch mit Rücksicht auf die neue Prozessverordnung (Gesetz Nr. CXXX von 2016).

Am Ende des Artikels hat der Urheber festgesetzt, dass die gesetzlichen Regelungen über den Schutz der Rechte am eigenen Bild einheitliche Judikatur ermöglichen, mit Rücksicht darauf, dass die Rechtspraxis bei der Auflösung der Rechtsstreiten die bürgerrechtlichen Aspekte betont, wo die verfassungsrechtlichen, datenschutzrechtlichen Aspekte im Hintergrund stehen. Der Artikel kritisiert die Einführung und das Anbehalten des speziellen Prozesstyps, d.h. der Bildnis-Prozess.

Irodalomjegyzék:

A Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyve, Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó (1960)

A Polgári Perrendtartás magyarázata, Budapest, Opten Kiadó Kft. (2015)

Bán Tamás: Vigyázó szemünket Strassburgra vessük, in Sajtószabadság és személyiségi jogok, Budapest, Emberi Jogi Információs és Dokumentációs Központ és az AduPrint Kiadó és Nyomda Kft. (1998.)

Bíró György: A civilisztika fejlődési vonal – jelenkori kodifikációnk, in A civilisztika fejlődéstörténete, doktori tankönyvek, Miskolc, Bíbor Kiadó (2006)

Boronkai Miklós: A képmáshoz és a hangfelvételhez fűződő jog, in Medias Res, folyóirat a sajtószabadságról és a médiaszabályozásról, 2013/1.

Boronkai Miklós: Közszerplők fényképei a sajtóban – a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.009/2015/4. sz. ítélete, Polgári Jog, 2016/4. – jogeset magyarázat, Jogesetek Magyarázata, 2016. április

Dr. Havasi Péter: A személyek polgári jogi védelmére vonatkozó szabályozás kritikai elemzése, javaslat az

új szabályozásra, Polgári Jogi Kodifikáció, 2002/1.

Dr. Petrik Ferenc: A személyiség jogi védelme, a sajtó-helyreigazítás, Budapest, HVG-ORAC, Lap- és Könyvkiadó Kft. (2001)

Értelmező szótár (Eőri Vilma főszerkesztő): Budapest, Tinta Könyvkiadó, (2007), képmás szócikk

Fézer Tamás: A nemvagyon (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, (2011)

Fézer Tamás: A privát szféra polgári jogi védelmének alapkérdései, Debreceni Jogi Műhely, 2014/1-2. (2014. július 31.), 4., www.debrecenijogimuhely.hu

Gellért György (szerk.): A Polgári Törvénykönyv magyarázata 1., Budapest, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. (2001)

Katonáné Dr. Soltész Márta: Személyiség és jog, Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó (1972)

Kiss Tibor: A személyiségi jogok érvényesülése az ügyvédi tevékenység gyakorlása során, Debreceni Jogi Műhely 2012/4. (2012. október 1.), www.debrecenijogimuhely.hu

LammVanda-Peschka Vilmos (szerk.): Jogi lexikon, Budapest, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft. (1999.) 553-554., személyiségi jogok szócikk

Osztoivits András (szerk.): A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok magyarázata, I. kötet, Budapest, Opten Informatikai Kft.(2014)

Petrik Ferenc (szerk.): A személyiség jogi védelme, Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó (1992.)

Petrik Ferenc (szerk.): Polgári jog – kommentár a gyakorlat számára, I. kötet, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. (2016)

Rainer Lilla: A képmás-per, avagy gondolatok egy Pp. módosítás margójára, Miskolci Jogi Szemle, 2015/1.

Szabó Imre (főszerk.): Állam- és jogtudományi enciklopédia, Budapest, Akadémiai Kiadó (1980.)

Szeghalmi Veronika: A képmás polgári jogi védelme és a hazai szabályozás alapvonalainak áttekintése európai példákon át, in Médiakutató, 2014/tavaszi

Székely László: Magyar sajtó- és médiajog, Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, (2007)

Tattay Levente: A közszereplők személyiségi jogai, Budapest, Dialóg Campus Kiadó (2007)

Tattay Levente: Gondolatok a képmás védelméről, Közjegyzők közlönye, 2004/3.

Tattay Levente: Gondolatok a képmás védelméről, Közjegyzők közlönye, 2004/9.

Törő Károly: Személyiségvédelem a polgári jogban, Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó (1979)

Török Károly: A közéleti szereplés és a személyiségvédelem, Magyar Jog, 1991/4.

Vékás Lajos – Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz, Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, Wolters Kluwer Kiadó (2014)

Vékás Lajos (szerk.): Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez, Budapest, Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. (2008)

Wopera Zsuzsa (szerk.): A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény magyarázata, Budapest, Wolters Kluwer (2017)